

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

سوالات درس هفتم

صفحه ۸۵

۱. بهشت چند در دارد؟ شرح دهید.
۲. بهشت هشت در دارد که بهشتیان از آن درها وارد می شوند. یک در مخصوص پیامبران و صدیقان، یک در مخصوص شهیدان و درهای دیگر برای گروه های دیگر است.
۳. فرشتگان هنگام ورود بهشتیان به آنان چه می گویند و آنها چه پاسخی می دهند؟
به بهشتیان سلام می کنند و می گویند: خوش آمدید؛ وارد بهشت شوید و برای همیشه در آن زندگی کنید. بهشتیان می گویند خدای را سپاس که به وعده خود وفا و این جایگاه زیبا را به ما عطا کرد.
۴. بهشتیان پس از اینکه در بهشت قرار گرفتند به چه دلیلی خداوند را سپاس می گویند؟
خدا را سپاس می گویند که حزن و اندوه را از آنان زدوده و از رنج و درماندگی، دور کرده است.
۵. نعمت های بهشت چیست و بالاترین آنها کدام است؟
هرچه دل هایشان تمنا کند و دیدگانشان را خوش آید، آماده می بینند. علاوه بر این، بالاترین نعمت بهشت، یعنی رسیدن به مقام خشنودی خدا را برای خود می یابند.
۶. بهشتیان با که هم صحبت اند و چه جمله ای را تکرار می کنند؟
بهشتیان با خدا هم صحبت اند و به جمله خدایا تو پاک و منزّه مترنم اند.
۷. دارالسلام بودن بهشت به چه معناست؟
یعنی هیچ نقصانی، غصه ای، ترسی، بیماری ای، جهلی، مرگ و هلاکتی، و خلاصه، هیچ ناراحتی و رنجی در آنجا نیست.
۸. هم نشینان و دوستان انسان در بهشت چه کسانی هستند؟
دوستان و هم نشینان انسان در آنجا، پیامبران، راستگویان، شهیدان و نیکوکاران اند

صفحه ۸۶

۱. ده ویژگی بهشتیان در دنیا را بر اساس آیات قرآن نام ببرید.
۱. راستگویی ۲. انفاق در زمان توانگری و تنگدستی ۳. فرو بردن خشم ۴. گذشت از خطای مردم ۵. پس از گناه به یاد خدا می افتند ۶. از خداوند طلب آمرزش می کنند. ۷. امانتدارند ۸. به عهد خود وفا می کنند ۹. در هنگام شهادت دادن صادقند ۱۰. بر نماز مواظب می کنند.

صفحه ۸۸

۹. در قیامت با دوزخیان چگونه رفتار می شود؟
پس از پایان محاکمه، دوزخیان گرو هگروه به سوی جهنم رانده می شوند ۱ و درحالی که در غل و زنجیر بسته شده اند، در جایگاهی تنگ افکنده می شوند.
۱۰. آتش جهنم چگونه است؟
آتش جهنم، بسیار سخت و سوزاننده است. این آتش حاصل عمل خود انسا نهاست و برای همین، از درون جان آنها شعله می کشد.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۱۱. ناله حسرت دوزخیان به چه دلیلی است؟
۱. فرمان نبردن از خدا ۲. اطاعت نکردن از پیامبر ۳. انتخاب دوستی که آنها را از یاد خدا بازداشته ۴. کوتاهی هایی که در دنیا داشته اند
۱۲. درخواست دوزخیان از خدا چیست و خداوند چه پاسخی به آنها می دهد؟
- آنان به خداوند می گویند: پروردگارا شقاوت بر ما چیره شد و ما مردمی گمراه بودیم. ما را از اینجا بیرون بر که اگر به دنیا بازگردیم، عمل صالح انجام می دهیم.
- پاسخ قطعی خداوند این است که آیا در دنیا به اندازه کافی به شما عمر ندادیم تا هر کس می خواست به راه راست آید؟ ما می دانیم اگر به دنیا بازگردید، همان راه گذشته را پیش می گیرید.
۱۳. دوزخیان چه کسانی را مقصر می شمارند و چه گفتگویی میان آنان شکل می گیرد؟
- آنان گاهی دیگران را مقصر م شمارند و می گویند: شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند. شیطان می گوید من فقط شما را فراخواندم و شما نیز مرا پذیرفتید. مرا ملامت نکنید، خود را ملامت کنید.
۱۴. دوزخیان به چه دلیلی به نگهبانان جهنم رو می آورند و چه گفتگویی میان آنان شکل می گیرد؟
- به نگهبانان جهنم رو می آورند تا آنها برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند؛ ولی فرشتگان می گویند: مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟ آنان می گویند: بلی! فرشتگان نیز تقاضای آنها را نمی پذیرند و درخواستشان را بیجا می دانند.

صفحه ۸۹

۱۵. ویژگی های دوزخیان در دنیا مطابق آیات قرآن چه بوده است؟
۱. در دنیا از نمازگزاران نبودند ۲. از محرومان دستگیری نمی کردند ۳. همراه بدکاران غرق در معصیت خدا می شدند ۴. روز رستاخیز را تکذیب می کردند ۵. از گناهان توبه نمی کردند ۶. در دنیا مست و مغرور نعمت بودند ۷. بر گناهان بزرگ اصرار می ورزیدند.
۱۶. انواع رابطه میان عمل و پاداش و کیفر را فقط نام ببرید.
- قراردادی / طبیعی / تجسم عمل
۱۷. رابطه قراردادی میان عمل و پاداش و کیفر را توضیح دهید.
- گاهی پاداش و کیفر براساس مجموعه ای از قراردادها تعیین می شود
۱۸. در رابطه قراردادی چگونه می توان تغییر ایجاد کرد و چه موضوعی اهمیت دارد؟
- و انسان ها می توانند با وضع قوانین جدید این رابطه ها را تغییر دهند آنچه در اینجا اهمیت دارد، تناسب میان جرم و کیفر است تا عدالت برقرار گردد.
۱۹. رابطه طبیعی میان عمل و پاداش و کیفر را شرح دهید و مثال بزنید.
- گاهی پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است و انسان ها نمی توانند آن را تغییر دهند، بلکه باید خود را با آن هماهنگ کنند و با آگاهی کامل از آن برنامه زندگی خود را تنظیم و سعادت زندگی خویش را تأمین کنند؛ مثلاً اگر کسی اهل مطالعه و تحقیق باشد، به طور طبیعی به علم و آگاهی دست می یابد.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

صفحه ۹۰

۲۰. عمیق ترین و کاملترین میان عمل و پاداش و کیفر چیست آن را شرح دهید.
- تجسم عمل / آنچه انسان با خود به قیامت می برد، باطن اعمالی است که اکنون در این دنیا قابل مشاهده نیست. هر عملی یک جنبه ظاهری و یک جنبه باطنی دارد. جنبه ظاهری بعد از عمل از بین می رود؛ اما جنبه باطنی هرگز از بین نمی رود و در روح هر انسانی باقی می ماند. بنابراین، هر عملی که ما در زندگی دنیوی انجام می دهیم، حقیقت و باطن آن عمل در جهان آخرت به صورت زشت یا زیبا، لذت بخش یا دردآور مجسم می شود و انسان خود را در میان باطن اعمال خود می بیند.
۲۱. یک مثال برای تجسم عمل در آخرت بنویسید.
- به عنوان مثال، کسی که ربا می خورد و یا مال یتیمی را به ناحق تصاحب می کند، اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است؛ اما در دنیا آتش آشکار نمی شود و هنگامی که او وارد جهان آخرت می شود و پرده ها کنار می رود، حقیقت و باطن عمل آشکار می گردد و آتش از درون او زبانه می کشد.
۲۲. رسول خدا همنشین انسان در آخرت را چه می دانند و چه ویژگی هایی برای آن ذکر کرده اند؟
- برای تو ناچار همنشینی خواهد بود که هرگز از تو جدا نمی گردد و با تو دفن می شود ... آنگاه آن هم نشین در رستاخیز با تو برانگیخته می شود و تو مسئول آن هستی. پس دقت کن، هم نشینی که انتخاب می کنی، نیک باشد؛ زیرا اگر او نیک باشد، مایه انس تو خواهد بود و در غیر این صورت، موجب وحشت تو می شود. آن همنشین، کردار توست.

صفحه ۹۱

۲۳. در قیامت چگونه پاداش یا کیفر اعمال انسان داده می شود؟
- در عرصه قیامت، تصویر اعمال انسان یا گزارشی از عمل انسان نمایش داده نمی شود؛ بلکه خود عمل نمایان می شود و هر کس عین عمل خود را می بیند.

صفحه ۹۳

۲۴. رسول خدا فرمود "الدنيا مَرَعَةُ الْآخِرَةِ" اگر دل بهترین و مناسبترین زمین برای کشت محصول آخرت است، بذر سالم، آبیاری به موقع، از بین بردن علف های هرز و مراقبت از آفات و حشرات کدامند؟

سوالات درس هشتم

صفحه ۹۸

۱. مسیر و هدف اصلی زندگی انسان چیست و اگر کسی این مسیر را انتخاب کند چه چیزی به دست می آورد؟
- هدف از خلقت انسان رسیدن به مقام قرب خداوند است پس در حقیقت، او مسیر و هدف اصلی زندگی ماست. هر کس این نکته را دریابد و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد، در دنیا زندگی لذت بخش و مطمئن و در آخرت رستگاری ابدی را به دست خواهد آورد.
۲. برای داشتن زندگی لذت بخش و مطمئن در دنیا و رستگاری ابدی در آخرت باید چه کاری انجام دهیم؟
- لازم است برنامه ریزی کنیم تا قدم در راهی بگذاریم که سرانجامی این گونه زیبا داشته باشد و در راهی قرار نگیریم که خود را گرفتار آتش دوزخ کرده باشیم.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

صفحه ۹۹

۳. برای گام گذاشتن در مسیر قرب الهی و همچنین برای ثابت قدم ماندن در این راه چه کارهایی باید انجام دهیم؟
 ۱. تصمیم و عزم برای حرکت
 ۲. عهد بستن با خدا
 ۳. مراقبت
 ۴. محاسبه و ارزیابی
۴. عزم به چه معناست و انسان ها چگونه انتخاب های خود را عملی می کنند؟

عزم به معنای اراده و تصمیم بر انجام کاری است. آدمی با عزم خویش، آنچه را که انتخاب کرده است، عملی میسازد.
۵. چه چیزی رسیدن به هدف را آسان می کند؟ آثار آن چیست؟

هرقدر عزم قوی تر باشد، رسیدن به هدف آسان تر است. استواری بر هدف، شکیبایی و تحمل سختی ها برای رسیدن به آن هدف، از آثار عزم قوی است.
۶. لقمان چه سفارشی درباره رسیدن به هدف به فرزندش دارد؟

بر آنچه (در این مسیر) به تو می رسد صبر کن که این از عزم و اراده در کارهاست.
۷. راه رستگاری چیست و عهد بستن با خدا به چه معنا است؟

راه رستگاری همان قرب و نزدیک شدن به خداست/ عهد بستن با خدا یعنی انسان با خدای خود پیمان می بندد که آنچه خداوند برای رسیدن به این هدف مشخص کرده است، یعنی واجبات الهی را، انجام دهد و خداوند را خشنود سازد؛ همچنین از انجام آنچه که ما را از این هدف دور می سازد، یعنی کارهای حرام، اجتناب کند.

صفحه ۱۰۰

۸. خداوند چه زمانی از ما خشنود و چه هنگامی ناخشنود است؟

وقتی خدا از ما راضی خواهد بود که ما در مسیر رستگاری و خوشبختی خود گام برداریم؛ و آنگاه از ما ناخشنود خواهد بود که به خود ظلم کنیم و در مسیر هلاکت خود قدم گذاریم.
۹. درباره عهد بستن با خدا خوب است چه کارهایی انجام دهیم؟

اول: برای عهد بستن، بهترین زمان ها را انتخاب کنیم. بعد از نماز، شب های قدر و شب یا روز جمعه زمان های خوبی برای عهد بستن با خدا هستند.

دوم: عهد و پیمان خود را در زمان های معینی، مانند آخر هر هفته، آخر هر ماه یا شب قدر هر سال، تکرار کنیم تا استحکام بیشتر پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.
۱۰. آنان که در زندگی پیمان های خود با خدا را می شکنند به چه عاقبتی دچار می شوند؟

آنها بهره ای در آخرت نخواهند داشت؛ و خداوند با آنها سخن نمی گوید و به آنان در قیامت نمی نگرد و آنها را از گناه پاک نمی سازد و عذاب دردناکی برای آنهاست.
۱۱. عمل به عهد و پیمان های خود با خدا، چه ثمراتی دارد؟

خداوند به زودی پاداش عظیمی به او خواهد داد / خداوند به پیمانش با آنها وفا خواهد کرد.

صفحه ۱۰۱

۱۲. وفای به عهد با خدا و شکستن آن چه نتیجه ای دارد و چرا باید نسبت به آن مراقبت صورت گیرد؟

باقی ماندن بر پیمان خود با خدا و وفای بر عهد، رضایت خدا را در پی دارد و شکستن پیمان، شرمندگی در مقابل او را به دنبال می آورد عهدی که ابتدا بسته می شود، مانند نوزادی است که باید از او مراقبت شود تا با عهدشکنی، آسیب نبیند.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

۱۳. امام علی (ع) چه توصیه ای درباره مراقبت از عهد دارند ؟
امام علی (ع) می فرماید: گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیمها و کارها می شود.
۱۴. چه عواملی می تواند مانع اجرای تصمیم شود؟
کارهای دیگر، انسان را به خود مشغول کند / تصمیم خود را فراموش کند / بی توجهی به عواملی که سبب سستی در اجرای تصمیم می شود
۱۵. محاسبه و ارزیابی چه ضرورتی دارد و پس از آن باید چه کارهایی انجام دهیم ؟
به این دلیل ضرورت دارد تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد، به دست آید و عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، شناخته شود. بعد از محاسبه اگر معلوم شود که در انجام عهد خود موفق بوده ایم، خوب است خدا را سپاس بگوییم و شکرگزار او باشیم؛ زیرا می دانیم که او بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان هاست.
اما اگر معلوم شود که سستی ورزیده ایم، خود را سرزنش کنیم و مورد عتاب قرار دهیم و از خداوند طلب بخشش کنیم و با تصمیم قوی تر، دوباره با خداوند عهد ببندیم و وارد عمل شویم.
۱۶. پیامبر در مورد محاسبه و ارزیابی چه سفارشی دارند ؟
به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از اینکه به حساب شما برسند.

صفحه ۱۰۲

۱۷. برای محاسبه و ارزیابی چه زمانهایی مناسب است ؟
بهتر است هر شب کارهای روز خود را ارزیابی کنیم و در پایان هفته نیز به حساب آن هفته، رسیدگی کنیم. همچنین، سالی یک بار برنامه سال خود را مرور کنیم؛ یکی از بهترین زمان های محاسبه سالانه، شبهای قدر ماه مبارک رمضان است تا بتوانیم براساس آن، تصمی مهی بهتری برای آینده بگیریم.
۱۸. امام علی (ع) زیرکترین انسان را چه کسی می دانند و آن را چگونه توصیف می کنند ؟
از امیرالمؤمنین علی پرسیدند:
زیرک ترین انسان کیست؟
فرمود: کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.
پرسیدند: چگونه؟
فرمود: چون صبح تا شب به کار و زندگی پرداخت، در شب به خود برگردد و بگوید:
ای نفس! امروز روزی بود که بر تو گذشت و دیگر باز نمی گردد. خدا درباره این روز از تو خواهد پرسید که آن را چگونه گذراندی و در آن چه کردی؟ آیا به یاد او و سپاس از او بودی؟ آیا گره از کار فروسته مؤمنی گشودی؟ آیا گرد غم از چهره ای زدودی؟
آیا ...؟

۱۹. در زیر سه سخن از امام علی آمده است. در این سخنان تأمل کنید و آثاری که آن حضرت برای محاسبه بیان فرموده است، را مقابل هر کدام بنویسید.
مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَ عَلَى عَيْبِهِ وَ أَحَاطَ بِذُنُوبِهِ وَ اسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَ أَصْلَحَ الْعُيُوبَ
ثَمَرَةُ الْمُحَاسَبَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ
مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعَدَ

صفحه ۱۰۳

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

۲۰. در کنار برنامه ریزی برای رسیدن به هدف چه چیزی ضروری است چرا؟
برای حرکت در مسیر هدف، وجود اسوه و الگوهای که راه را با موفقیت طی کرده و به مقصد رسیده اند، بسیار ضروری است. زیرا وجود این الگوها، اولاً به ما ثابت می کند که این راه موفقیت آمیز است؛ ثانیاً می توان از تجربه آنان استفاده نمود و مانند آنان عمل کرد و از همه مهم تر اینکه می توان از آنان کمک گرفت و با دنباله روی از آنان سریع تر به هدف رسید.
۲۱. قرآن کریم و پیامبر اسلام چه کسانی را به عنوان الگو معرفی می کنند؟
رسول خدا برای شما نیکوترین اسوه است

صفحه ۱۰۴

۲۲. چگونه می شود انسان های بزرگی را که حدود ۱۴۰۰ سال قبل زندگی کرده اند، اسوه قرار داد؟
اسوه بودن آن بزرگان مربوط به اموری که به طور طبیعی و با تحولات صنعتی تغییر می کنند، نیست. اسوه بودن در اموری است که همواره برای بشر خوب و با ارزش بوده اند. عدالت، گذشت، فداکاری، مهربانی، داشتن نظم و برنامه در زندگی و ... از ارزش هایی است که همواره مورد احترام بشر بوده است و با گذشت زمان، حتی درک بهتری از آنها نیز به دست آمده است. پیامبر و اهل بیت اسوه های انسانیت هستند و انسانیت دیروز و امروز و فردا ندارد.
۲۳. امام حسین (ع) درباره تقسیم اوقات زندگی پیامبر (ص) چه فرموده اند؟
امام حسین از پدر گرامی خود نقل می کند که رسول خدا در منزل، اوقات خود را سه قسمت می کرد. قسمتی برای عبادت، قسمتی برای اهل خانه و قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی. سپس آن قسمتی را که به خود اختصاص داده بود، میان خود و مردم تقسیم م ی کرد و مردم را به حضور می پذیرفت و به کارهایشان رسیدگی می کرد.
۲۴. پیامبر یک انسان معصوم است؛ چگونه می توان ایشان را اسوه قرار داد و مثل او عمل کرد؟
اسوه قرار دادن ایشان به این معنا نیست که ما عین او باشیم و در همان حد عمل کنیم، بلکه بدین معناست که در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک تر کنیم.
۲۵. امیرالمؤمنین درباره چگونگی پیروی از ایشان چه می فرماید؟
آگاه باش برای هر پیروی کننده ای، امام و پیشوایی است که باید از او تبعیت کند و از علم او کسب نور کند. هشیار باش، امام شما از دنیایش به دو لباس کهنه و از خوراکش به دو قرص نان کفایت کرده است. اما شما قطعاً توانایی این قناعت را ندارید؛ ولی با پرهیزکاری و کوشش در راه خدا و عفت و درستکاری مرا یاری کنید

سوالات درس نهم

صفحه ۱۱۱

۱. سرچشمه کارهای انسان چیست و فعالیت های آدمی ریشه در چه چیزی دارد؟
محبت و دوستی سرچشمه بسیاری از تصمیم ها و کارهای انسان است. فعالیت هایی که آدمی در طول زندگی انجام می دهد ریشه در دلبستگی ها و محبت های او دارد و همین محبت هاست که به زندگی آدمی جهت می دهد.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

۲. میزان محبت چه تاثیر در زندگی انسان ها دارد ؟
به هر میزان که محبت شدیدتر باشد، تأثیر آن نیز در زندگی عمیق تر و گسترده تر است.
۳. از نظر امام علی (ع) معیار ارزش واقعی انسان چیست ؟
ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می دارد.
۴. شعر زیر با کدام یک از فرمایشات امام علی (ع) تطابق دارد ؟
تا در طلب گوهر کانی کانی
تا در هوس لقمه نانی نانی
این نکته رمز اگر بدانی دانی
هر چیزی که در جستن آنی آنی
ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می دارد.

صفحه ۱۱۲

۵. بنا بر فرمایش پیامبر اکرم انسان در قیامت با چه چیزی محشور می شود؟
هر کس در روز قیامت با محبوب خود محشور می شود.
۶. رابطه میان ایمان و محبت به خدا چگونه است ؟
هر میزان که ایمان انسان به خدا بیشتر شود، محبت وی نیز به خدا بیشتر می شود.
۷. عشق و محبت به خدا چه آثاری دارد ؟
عشق و محبت الهی افسردگی، ترس و یأس را از بین می برد و به انسان نشاط، شجاعت و قدرت می بخشد. محبت الهی، تنبل را چالاک و زرنگ، بخیل را بخشنده، کم طاقت را صبور می کند و سرانجام آدمی را از خودخواهی به ایثار و از خودگذشتگی می رساند.
۸. چرا عشق به خدا زندگی حقیقی به انسان عطا می کند ؟
عشق به خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می کند. این همه تحول به این دلیل است که قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام و قرار نمی یابد.
۹. امام صادق (ع) درباره جایگاه خدا در قلب انسان چه میفرمایند؟
قلب انسان حرم خداست؛ در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید.
۱۰. با توجه به آیه " وَ مِنْ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ " چه چیزی باعث محبت شدید نسبت به خدا می شود ؟
مطابق عبارت وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ایمان به خدا باعث محبت شدید به خدا می شود.

صفحه ۱۱۳

۱۱. آثار محبت به خدا و راه های افزایش آن را بنویسید و بگویید این دو چه ارتباطی با یکدیگر دارند ؟
پیروی از دستورات خداوند، دوستی با دوستان او و بیزارى از دشمنانش بخشی از آثار محبت به خداست. البته بین محبت به خدا و این آثار رابطه ای دوسویه است؛ یعنی همان طور که محبت خدا موجب بروز این آثار می شود، تداوم و استمرار در پیروی از دستورات خداوند و عشق ورزیدن به دوستان و برائت از دشمنانش، موجب تقویت محبت انسان به خدا نیز می شود.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۱۲. پاسخ به این ادعا که "اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد" چیست؟
این توجیه، با کلام خداوند سازگار نیست. خداوند، عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می کند.

صفحه ۱۱۴

۱۳. با توجه به آیه " قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ " خداوند شرط صداقت در ادعای دوست داشتن خدا را چه می داند و چه نتیجه ای برای آن اعلام کرده؟
خداوند شرط صداقت در ادعای دوست داشتن خدا را پیروی از دستورات پیامبرش می داند و نتیجه آن مشمول محبت الهی شدن و آمرزش گناهان است.

۱۴. بنا بر فرمایش امام صادق (ع) چه کسی خداوند را دوست دارد؟
کسی که از فرمان خدا سرپیچی می کند، او را دوست ندارد.

۱۵. مطابق احادیث معصومین چه کارهایی باعث افزایش رابطه دوستی با خدا می شود؟ (۴ مورد)
توبه از گناهان - حیا - بردباری - عفت - پاکدامنی - رسیدگی به دل سوختگان و درماندگان - گذراندن جوانی در اطاعت خدا - زیبایی و آراستگی

صفحه ۱۱۵

۱۶. دوستان خدا چه کسانی هستند؟

انبیا و اولیای الهی و مجاهدان راه حق و آنان که در مسیر بندگی خدا حرکت کردند، دوستان خداوند هستند و برترین این دوستان، رسول خدا و اهل بیت ایشان می باشند که با تمام وجود به خدا عشق ورزیدند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کردند.

۱۷. نمی شود کسی دوستدار خداوند باشد؛ اما و را در جامعه ببیند و اختیار کند.
زشتی - ستم - سکوت

۱۸. چرا جهاد در راه خدا در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است؟

زیرا نمی شود کسی دوستدار خداوند باشد؛ اما زشتی و ستم را در جامعه ببیند و سکوت اختیار کند.

۱۹. دینداری، با آغاز میشود و را به دنبال می آورد.

دوستی خدا - براءت و بیزاری از دشمنان خدا

۲۰. چه جمله ای پایه و اساس بنای اسلام است؟ شرح دهید.

جمله لا اله الا الله که پایه و اساس بنای اسلام است، مرکب از یک نه و یک آری است نه به هرچه غیرخدایی و آری به خدای یگانه.

۲۱. دینداری بر چه پایه هایی استوار است؟

دینداری بر دو پایه استوار است: تولی (دوستی با خدا و دوستان او) و تبری (بیزاری از باطل و پیروان او). هرچه دوستی با خدا عمیقتر باشد، نفرت از باطل هم عمیقتر است.

۲۲. امام خمینی بر مبنای تولی و تبری چه سفارشی به مسلمانان کرده اند؟

باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۸-۹۹

سوالات درس دهم

صفحه ۱۲۲

۱. خدای مهربان برای زندگی ما انسان ها برنامه ای تنظیم کرده که دربردارنده چه مسائلی است ؟
دربردارنده احکام و وظایف گوناگونی در ارتباط با خدا، خود، خانواده، جامعه و خلقت است.
۲. دانستن حکمت احکام چه نتیجه ای در بر دارد ؟
موجب می شود تا انسان با معرفت بیشتر دستورات الهی را انجام دهد.
۳. خدای متعال از فایده های احکام خود را از طریق و به اطلاع ما رسانده است.
برخی / مهمترین / آیات قرآن کریم / سخنان معصومان

صفحه ۱۲۳

۴. دو فایده ی نماز و مهمترین فایده روزه چیستند ؟
دو فایده نماز عبارت اند از: ۱ یاد خدا، ۲ دوری از گناه.
مهم ترین فایده روزه نیز عبارت است از: تقوا.
۵. امیرالمومنین علی (ع) تقوا را چگونه تشبیه کرده اند ؟
مَثَل انسان های بی تقوا مَثَل سوارکارانی است که سوار بر اسب های چموش و سرکشی شده اند که لجام را پاره کرده و اختیار را از دست سوارکار گرفته اند؛ به بالا و پایین می پرند و عاقبت، سوارکار را در آتش می افکنند. اما مَثَل آدم های باتقوا، مَثَل سوارکارانی است که بر اسب های رام سوار شده اند و لجام اسب را در اختیار دارند و راه می پیمایند تا اینکه وارد بهشت شوند.
۶. تقوا به چه معنا است و انسان با تقوا کیست ؟
تقوا به معنای حفاظت و نگهداری است. انسان با تقوا خودنگهدار است و خود را از گناه حفاظت می کند؛ یعنی بر خودش مسلط است و زمام و لجام نفس خود را در اختیار دارد و نمی گذارد نفس با سرکشی او را در دره های هولناک گناه بیندازد. انسان باتقوا، می کوشد روزه روز بر توانمندی خود بیفزاید تا اگر در شرایط گناه و معصیت قرار گرفت، آن قوت و نیرو او را حفظ کند و از آلودگی نگه دارد.

صفحه ۱۲۴

۷. نماز چگونه موجب به وجود آمدن تقوا در انسان می شود ؟
انسانی که پنج بار در طول روز نماز به پا می دارد، یاد خدا را در دل خود زنده می کند و حضور او را در جای جای زندگی احساس می کند. توجه به حضور خدا در زندگی و نظارت او بر اعمال، موجب می شود تا انسان دست به هر کاری نزند و از گناهان دوری کند.
۸. دو نکته در آیه شریفه "وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ" را بنویسید.
الف) فایده اصلی جریان یافتن نماز یاد خدا در زندگی است.
ب) در اثر جریان یافتن یاد خدا در زندگی فایده بعدی نماز که دوری از کار زشت و ناپسند است به وجود می آید.
۹. تأثیر نماز به و به ما بستگی دارد.
تداوم / میزان دقت و توجه

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

صفحه ۱۲۵

۱۰. امام صادق (ع) درباره راه فهمیدن قبولی نماز چه فرموده اند؟
هرکس می خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.
۱۱. چگونه انسان می تواند حتی از مکروهات هم دور شود؟
اگر نماز را کوچک بشماریم و نسبت به آنچه در نماز م یگوئیم و انجام می دهیم درک صحیح داشته باشیم، نه تنها از گناهان که حتی از برخی مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد.
۱۲. اگر در انجام به موقع نماز بکوشیم، دور خواهیم کرد.
بی نظمی را از زندگی خود
۱۳. اگر در پنج نوبت با لباس و بدن پاکیزه به نماز بایستیم، ما کمتر خواهد شد.
آلودگی های ظاهری
۱۴. اگر شرط غصبی نبودن لباس و مکان نمازگزار را رعایت کنیم، خواهیم شد.
کمتر به کسب درآمد از راه حرام متمایل
۱۵. اگر هنگام گفتن تکبیر به بزرگی خداوند بر همه چیز توجه داشته باشیم، نخواهیم کرد.
قدرت های دیگر در نظرمان کوچک خواهند شد و به آنان توجه
۱۶. اگر در رکوع و سجود، عظمت خدا را در نظر داشته باشیم، نخواهیم کرد.
در مقابل مستکبران خضوع و خشوع
۱۷. اگر عبارت اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ را صادقانه از خداوند بخواهیم،
به راه های انحرافی دل نخواهیم بست
۱۸. اگر عبارت غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَالضَّالِّينَ را با توجه بگوئیم،
خود را در زمره کسانی که خدا بر آنها خشم گرفته یا راه را گم کرده اند، قرار نخواهیم داد

صفحه ۱۲۶

۱۹. هشت مورد از نجاسات را نام ببرید.
- ۱ خون انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد.
 - ۲ و ۳ ادرار و مدفوع انسان و حیوان های حرام گوشتی که خون جهنده دارند.
 - ۴ مردار انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد.
 - ۵ و ۶ سگ و خوک، زنده و مرده آنها نجس است.
 - ۷ کافر (یعنی کسی که به خدای یگانه اعتقاد ندارد)
 - ۸ شراب و هر مایع مستی آور، نجس است.

صفحه ۱۲۷

۲۰. آیه شریف قرآن چه کارهایی را از اعمال شیطان معرفی کرده است؟
شراب و قمار و بت پرستی و تیرک های بخت آزمایی

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

۲۱. مطابق آیه شریف قرآن شیطان با رواج شراب و قمار می خواهد نتیجه ای بگیرد؟
شیطان می خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا دور سازد و از نماز باز دارد.

صفحه ۱۲۸

۲۲. حدیثی درباره از بین رفتن اثر نماز به دلیل ناراحت کردن پدر و مادر بنویسید.
امام صادق فرمود: فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه کند هرچند والدین در حق او کوتاهی و ظلم کرده باشند نمازش از سوی خدا پذیرفته نیست.
۲۳. حدیثی درباره از بین رفتن اثر نماز به دلیل غیبت کردن بنویسید.
پیامبر اکرم به ابوذر فرمود: هرکس غیبت مسلمانی را کند، تا چهل روز نماز و روز هاش قبول نمی شود؛ مگر اینکه فرد غیب تشده، او را ببخشد.

صفحه ۱۲۹

۲۴. میزان انسان در رسیدن به ، به میزان تسلط او بر خویش، خودنگهداری و تقوا بستگی دارد و هر قدر باشد، می طلبد.

موفقیت/ هدف های بزرگ / هدف بزرگتر / تقوای بیشتری

۲۵. روزه، مصداق کامل تمرین در برابر است.

صبر و پایداری / خواهش های دل

صفحه ۱۳۰

۲۶. مبطلات روزه را نام ببرید.

۱ و ۲ خوردن و آشامیدن

۳ دروغ بستن بر خدا و پیامبر و جانشینان پیامبر

۴ رساندن غبار غلیظ به حلق

۵ فرو بردن تمام سر در آب

۶ استمناء

۷ باقی ماندن بر جنابت تا اذان صبح.

۲۷. اگر روزه دار سهواً چیزی بخورد یا بیاشامد، روزه اش
باطل نمی شود.

۲۸. اگر روزه دار، چیزی را که لای دنداننش مانده روزه اش باطل می شود.

عمدا فرو برد.

۲۹. روزه دار غبار غلیظ و دود سیگار و تنباکو و مانند آنها را به حلقش برساند.

نباید

۳۰. استفراغ روزه را باطل نمی کند، مگر اینکه

عمدی باشد.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۳۱. حکم کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند یا اگر وظیفه‌اش تیمم است، عمداً تیمم نکند برای روزه چیست؟
نمی‌تواند روزه بگیرد. البته اگر سهل‌انگاری کند و غسل نکند تا وقت تنگ شود، می‌تواند با تیمم روزه بگیرد و روزه اش صحیح است؛ اما در مورد غسل نکردن، معصیت کرده است.
۳۲. حکم کسی که به علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذر او برطرف شود و تا رمضان آینده عمداً قضای روزه را نگیرد چیست؟
باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک مُدّ (تقریباً ۷۵۰ گرم) گندم و جو و مانند آنها به فقیر بدهد.
۳۳. حکم کسی که روزه ماه رمضان را عمداً نگیرد چیست؟
باید هم قضای آن را به جا آورد و هم کفاره بدهد یعنی برای هر روز، دو ماه روزه بگیرد (که یک ماه آن باید پشت سرهم باشد) یا به شصت فقیر طعام بدهد (به هر فقیر یک مُدّ) و این کار باید تا قبل از رمضان آینده انجام شود.
۳۴. حکم کسی که چیز حرامی روزه خود را باطل کند چیست؟
کفاره جمع بر او واجب می‌شود. یعنی باید هر دو کفاره یاد شده را انجام بدهد. البته اگر هر دو برایش ممکن نباشد، می‌تواند هر کدام را که ممکن است، انجام دهد.

صفحه ۱۳۱

۳۵. کسی که سفر می‌رود، با چه شرط‌هایی، باید نمازش را شکسته بخواند و نباید روزه بگیرد؟
الف) رفتن او بیشتر از ۴ فرسخ شرعی (حدود ۲۲/۵ کیلومتر) و مجموعه رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد.
ب) بخواد کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده، بماند. پس کسی که می‌خواهد ده روز و بیشتر در محلی که سفر کرده است، بماند، باید نمازش را کامل بخواند و روز هاش را هم بگیرد.
ج) برای انجام کار حرام سفر نکرده باشد؛ مثلاً اگر به قصد ستم به مظلوم یا همکاری با یک ظالم در ظلم او سفر کند، باید روزه اش را بگیرد. اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که آن سفر بر او واجب نبوده است، باید نماز را تمام بخواند و روزه اش را بگیرد.
۳۶. اگر مسافر پیش از ظهر به وطنش یا به جایی که می‌خواهد ده روز در آنجا بماند، برسد، در چه صورتی باید روزه بگیرد و در چه صورتی نباید روزه بگیرد؟
چنانچه قبل از رسیدن به وطنش یا به جایی که می‌خواهد ده روز در آنجا بماند یکی از مبطلات روزه را انجام داده باشد نمی‌تواند روزه بگیرد و اگر هیچکدام از مبطلات روزه را انجام نداده باشد می‌تواند روزه بگیرد.
۳۷. اگر مسافری که صبح حرکت کرده است، بعد از ظهر به وطن یا به جایی که می‌خواهد ده روز بماند برسد، وظیفه‌اش چیست؟
نمی‌تواند آن روز را روزه بگیرد.
۳۸. اگر کسی که روزه است، بعد از ظهر مسافرت کند، وظیفه‌اش نسبت به روزه آن روز چیست؟
باید روزه آن روز را تا پایان ادامه دهد.
۳۹. کسی که روزه گرفته، اگر پیش از ظهر مسافرت کند و بخواد به بیش از چهار فرسخ برود، وظیفه‌اش چیست؟
چنانچه تا پیش از ظهر به مقصدی که بخواد ده روز در آن بماند یا به وطن دیگر خود نمی‌رسد، وقتی به حد ترخص (یعنی به جایی که دیوار شهر را نبیند و صدای اذان آن را نشنود) برسد، باید روزه‌ی خود را افطار کند.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

سوالات درس یازدهم

صفحه ۱۳۷

۱. آراستگی به چه معناست برای آن مثال بزنید.
آراستگی به معنای بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی و زیبا نمودن این دو بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی و زیبا نمودن این دو آراستگی داریم. آراستگی باطنی که نتیجه برخورداری روح انسان از صفات زیبایی همچون ادب، حُسن خلق، سخاوت، مهربانی و ... است و آراستگی ظاهری که نتیجه مرتب بودن وضع ظاهر و توجه به نظافت و زیبایی آن است.
۲. پیامبر هنگام ملاقات با دیگران چگونه خود را آراسته می کردند و چه می فرمود؟
ابتدا به آینه نگاه می کرد و موهای خود را شانه می زد و لباس خود را مرتب تر می کرد؛ و می فرمود: خدای تعالی دوست دارد وقتی بنده اش به سوی دوستان خود می رود، آماده و آراسته باشد. پیامبر همواره خود را معطر م یکرد و سپس در جمع حاضر می شد
۳. امام صادق (ع) در پاسخ یکی از مدعیان زهد و پرهیز از دنیا که به امام گفت: جدّ شما ای چگونه لباسها را نمی پوشید. چه فرمودند؟
امام فرمود: در آن زمان مردم در سختی بودند، اما امروز ما در شرایط بهتری هستیم و عموم مردم توانایی پوشیدن چنین لباسی را دارند.
۴. امام صادق (ع) درباره آراستگی چه فرموده اند؟
خداوند آراستگی و زیبایی را دوست دارد و از نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن، بدش می آید.
۵. امام صادق (ع) درباره تاثیر آراستگی در نماز چه فرموده اند؟
دو رکعت نماز که با بوی خوش گزارده شود، بهتر از هفتاد رکعت نماز بدون بوی خوش است.

صفحه ۱۳۸

۶. نمونه هایی از سفارش های خاص به زنان و مردان در مورد آراستگی را بنویسید.
پیامبر به مردان می فرمود: سیل و موهای بینی خود را کوتاه کنید و به خودتان برسید؛ زیرا این کار بر زیبایی شما می افزاید. پیامبر با وجود آنکه مردان را به کوتاه کردن ناخن سفارش می کرد اما به زنان توصیه می کرد ناخن های خود را مقداری بلند بگذارند چون برای آنان زیباتر است.
۷. آراستگی در کلام پیشوایان در چه مواردی توصیه شده و مهمترین آنها کدام است ؟
آراستگی، اختصاص به زمان حضور در اجتماعات و معاشرت ها ندارد؛ بلکه شامل زمان حضور در خانواده، و از آن مهم تر، زمان عبادت نیز می شود.
۸. توصیه های مهم پیشوایان برای آراستگی در هنگام عبادت را نام ببرید و بگویند چه تاثیر در زندگی خواهد داشت.
استفاده از عطر، شانه زدن موها، پوشیدن لباس روشن و تمیز و پاک بودن تمامی بدن از توصیه های مهم آنان هنگام عبادت است. تکرار دائمی نماز در شبانه روز، این آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می کند و زندگی را پاک و باصفا می سازد.
۹. منظور از مقبولیت چیست و در چه دوره ای بیشتر نمود دارد ؟ چرا ؟
ما دوست داریم دیگران ما را فرد مفید و شایسته ای بدانند و تحسین کنند. این نیاز، در دوره جوانی و نوجوانی نمود بیشتری دارد و سبب می شود که نوجوان و جوان بیشتر به خود بپردازد و توانایی ها و استعدادهای خود را کشف و شکوفا کند و در معرض دید دیگران قرار دهد.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

۱۰. اعمال غلطی که برای پاسخ به نیاز طبیعی مقبولیت از برخی افراد بروز می کند نشانه چیست ؟
این قبیل اعمال نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است.

صفحه ۱۳۹

۱۱. عفاف را تعریف کنید و آن را شرح دهید.

عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروری ها و کندروی ها کنترل می کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میان هروری پیش رود و از آن خارج نشود؛ یعنی در برآورده کردن هریک از علایق و نیازهای درونی به گونه ای عمل نمی کند که یا به طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود یا به طور کل آن را کنار گذارد و به کوتاهی و تفریط دچار شود؛ بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد.

۱۲. تندروری در در آراستگی ظاهری چگونه رخ می دهد و قرآن با چه تعبیری از آن یاد کرده و آنرا چگونه کاری می داند؟
برخی انسانها در آراستگی ظاهری، دچار تندروری می شوند؛ به گونه ای که در آراسته کردن خود، زیاده روی می کنند و به خودنمایی می رسند. قرآن کریم این حالت را تبرج می نامد و آن را کاری جاهلانه می شمرد.

۱۳. چرا دین انسان را از زیاده روی در آراستگی نهی می کند؟
زیرا زیاده روی در آراستگی و توجه بیش از حد به آن باعث غفلت انسان از هدف اصلی زندگی و مشغول شدن به کارهایی می شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

۱۴. چرا انسان عقیف دچار تبرج نمی شود ؟
او حیا می کند که برخی افراد به خاطر اموری سطحی و کوچک، زبان به تحسین و تمجید او بگشایند و به او به عنوان ابزاری برای لذت جویی نگاه کنند. او در وجود خود، استعداد و ارزش های برتر و والاتری می یابد که می تواند تحسین و احترام واقعی دیگران را برانگیزد.

صفحه ۱۴۰

۱۵. علت با وقار شدن آراستگی در انسان یا سبک شدن نوع آراستگی در او چیست ؟
به همان میزان که رشته های عفاف در روح انسان قوی و مستحکم می شود، نوع آراستگی و پوشش او باوقارتر می شود و به همان میزان نیز که رشته های عفاف انسان ضعیف و گسسته می شود، آراستگی و پوشش او سبک تر و جنبه خودنمایی به خود می گیرد.

۱۶. امام علی (ع) چه توصیه ای درباره آراستگی دارند ؟
مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی.

۱۷. امام صادق (ع) چه توصیه ای درباره نوع پوشش کرده اند؟
لباس نازک و بد نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.

۱۸. چرا وجود عفاف برای زنان ارزش بیشتری دارد ؟
زیرا خداوند زنان را بیش از مردان به نعمت زیبایی آراسته است. زن، مظهر جمال و زیبایی است و این زیبایی، هم درونی و هم ظاهری است. احساسات لطیف زن که بیانگر زیبایی های درونی وی است، با زیبایی ظاهر او عجین شده است؛ برای حفظ همین نعمت است که خداوند احکام ویژه ای را برای زن قرار داده است، تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۱۹. عرضه نابجای زیبایی زنان چه پیامدی دارد؟
عرضه نابجای زیبایی، به جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده، عفت و حیا را از بین می‌برد و این گوهر مقدس را از او می‌گیرد.

سوالات درس دوازدهم

صفحه ۱۴۷

۱. قرآن کریم چه وظایفی را درباره عفاف و پوشیدگی برای مردان مشخص کرده است؟
وظیفه مردان است که چشم خود را کنترل کنند و از نگاه به زنان نامحرم خودداری کنند و دامان خود را از گناه نگه دارند.
۲. قرآن کریم چه وظایفی را درباره عفاف و پوشیدگی برای زنان مشخص کرده است؟
الف) زنان نیز مانند مردان وظیفه دارند که از نگاه به نامحرم خودداری کنند و دامان خود را از گناه حفظ نمایند.
ب) استفاده از زینت و زیورآلات نباید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را به خود جلب کند.
ج) زنان باید پوشش خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که علاوه بر موی سر، گریبان و گردن آنها را هم بپوشاند.
۳. امام کاظم (ع) به سوال "دیدن چه مقدار از بدن زن نامحرم جایز است؟" چه پاسخی دادند؟
فرمودند: چهره و دست تا مچ
۴. امام صادق (ع) به سوال "آیا ساعد زن از قسمت‌هایی است که باید از نامحرم پوشیده شود؟" چه پاسخی دادند؟
فرمودند: بلی، آنچه زیر روسری قرار می‌گیرد، نباید آشکار شود. همچنین از مچ به بالا باید پوشیده شود.

صفحه ۱۴۸

۵. بنا بر آیات قرآن پوشش مورد تاکید دین برای زنان چه نتیجه‌ای برایشان خواهد داشت؟
از قرآن کریم به دست می‌آوریم که: این گونه پوشش سبب می‌شود که زن به عفاف و پاکی شناخته شود و افراد بی بند و بار که اسیر هوی و هوس خود هستند، به خود اجازه تعرض به او را ندهند.
۶. آیا اسلام شکل پوشش را معین کرده است؟
اسلام، ضمن پذیرش تنوع و گوناگونی فرهنگ جوامع در پوشش، مردان را موظف کرده است، لباسی بپوشند که وقار و احترام آنان حفظ شود و با ارزش‌های اخلاقی جامعه هماهنگ باشد. بنابراین، پوشیدن لباسی که آنان را نزد مردم انگشت‌نما کند یا وسیله جلب زنان نامحرم قرار گیرد، حرام است.
زنان نیز موظفند که دو شرط زیر را رعایت کنند:
۱. تمام بدن خود را، به جز صورت و دست‌ها تا مچ، از نامحرم بپوشانند.
۲. پوشش آنان نباید نازک، چسبان و تحریک‌کننده باشد.
۷. دقت در انجام دستورات دین در زمینه پوشش چه نتیجه‌ای در بر دارد؟
این وظیفه الهی، مانند هر عمل دیگری، هرچه کامل‌تر و دقیق‌تر انجام شود، نزد خدا با ارزش‌تر و آثار و ثمرات فردی و اجتماعی آن افزون‌تر است و فرد را به رشد و کمال معنوی بالاتری می‌رساند.
۸. چرا پوشش چادر برای زنان در دین اسلام از اولویت برخوردار است؟
پوشش چادر به دلیل اینکه که شرط پوشش تمام بدن، به جز صورت و دست‌ها تا مچ، از نامحرم و همچنین شرط نازک، چسبان و تحریک‌کننده نبودن پوشش را به طور کامل دارد و سبب حفظ هرچه بیشتر کرامت و منزلت زن می‌گردد و توجه مردان نامحرم را به حداقل می‌رساند، اولویت دارد.

سوالات تشریحی درس ۷ تا ۱۲ دین و زندگی (۱)

سال تحصیلی ۹۸-۹۹

صفحه ۱۴۹

۹. دو دلیل بیاوردید که حجاب برای زنان موجب سلب آزادی و کاهش حضور آنان در جامعه نمی شود.
- اولاً خداوند دستور حجاب را برای زمان حضور زن در اجتماع و مواجهه وی با نامحرمان قرار داده است نه برای داخل خانه؛ زیرا حجاب چگونگی پوشش زن را هنگام حضور در اجتماع مشخص می کند. این حکم نه تنها سبب کاهش حضور زنان نمی شود، بلکه سبب می شود تا حضوری مطمئن و همراه با امنیت داشته باشند و از نگاه نا اهلانی که در جامعه حضور دارند، ایمن باشند. دوم آنکه ادعای خانه نشین کردن زنان و سلب آزادی آنان با نگاه قرآن و سیره پیشوایان دین ناسازگار است. قرآن کریم عفت حضرت مریم را در معبدی که همگان، چه زن و چه مرد، به پرستش می آیند، می ستاید؛ عفت دختران حضرت شعیب را در حال چوپانی و آب دادن به گوسفندان در جمع مردان، مثال می زند. تاریخ نیز خبر از حضور زنان مسلمان در زمان پیامبر، در پشت جبهه های جنگ برای پرستاری و کمک به مجروحان می دهد.
۱۰. آیا حجاب اختصاص به ما مسلمانان دارد؟ توضیح دهید.

خیر زیرا مطابق با آیین یهود، زنان هنگام حضور در اجتماعات، موی سر خود را می پوشانند و به حجاب پایبند بودند. در آیین مسیحیت نیز پوشش اهمیت زیادی داشته است و زنان معتقد به حضرت مسیح می کوشند مانند حضرت مریم موی خود را بپوشانند و با حجاب وارد جامعه شوند.

صفحه ۱۵۰

۱۱. بی حجابی زنان ادیان دیگر ناش از چیست؟
- در دوران اخیر پایبندی به تعالیم دینی کمتر شده و آن بخش از دستورات و سنت های حضرت موسی و حضرت عیسی هم که باقی مانده، مورد غفلت قرار گرفته است و به آنها عمل نمی شود. بنابراین، بی حجابی زنان غرب نه تنها جایگاهی در اندیشه مسیحیت حقیقی ندارد؛ بلکه بازگشتی به سن تهای مشرکانه قبل از حضرت مسیح محسوب می شود.
۱۲. پوشش زنان ایرانی قبل از اسلام چگونه بوده است؟
- زنان ایرانی قبل از اسلام که عموماً پیرو آیین زرتشت بودند، با پوشش کامل در مح لهای عمومی رفت و آمد می کردند. پوشش و حجاب زنان در ایران باستان چنان برجسته بود که حتی برخی از مورخان غربی بر این باورند که می توان ایران باستان را منشأ اصلی گسترش حجاب در جهان دانست.